

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης: 175/2015

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Β΄)**

Συνεδρίαση της 24^{ης} Ιουνίου 2015

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Αλέξανδρος Καραγιάννης, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη: Νικόλαος Μουδάτσος, Θεόδωρος Ψυχογιός, Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Δημήτριος Χανής, Αλέξανδρος Ροϊλός, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Χριστίνα Διβάνη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Αλέξανδρος Σταυράκης, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. Δ10/ Δ/ Φ.19.1/ 7675/ 1968/ 15.5.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Λατομείων, Μαρμάρων και Αδρανών υλικών (τμήμα Δ΄) ΥΠΕΚΑ, το οποίο υπογράφεται από τον Υφυπουργό ΠΕΚΑ.

Περίληψη Ερωτήματος: 1) *Εάν η, κατά τα άρθρα 16 ν. 1428/1984 και 5 ν. 5895/1933, υποχρέωση αποζημίωσης του Δημοσίου, λόγω διενέργειας παράνομης – εκτός των ορίων μισθωμένης έκτασης – εκμετάλλευσης, από εκμεταλλεύτρια εταιρεία δημοσίου λατομείου αδρανών υλικών, βαρύνει την εταιρεία που πραγματοποίησε την παράνομη πράξη ή την εταιρεία στην οποία εισφέρθηκαν τα μισθωτικά δικαιώματα επί του λατομικού χώρου.*

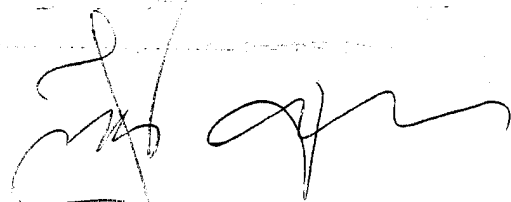
2) *Εάν οι παράνομα εξορυχθείσες ποσότητες προσμετρώνται κατά τον υπολογισμό των αναλογικών μισθωμάτων και, σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, εάν δικαιούται η αρμόδια υπηρεσία να προβεί στη διαγραφή των, αντιστοιχούντων σε αυτές, βεβαιωμένων μισθωμάτων, εν όψει της αποζημίωσης του Δημοσίου που θα καταλογισθεί για την αυθαίρετη χρήση της έκτασης από την οποία προέρχονται, λαμβανομένου υπόψη και του χρόνου που έχει παρέλθει.*

Επί των ως άνω ερωτημάτων, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β') γνωμοδότησε ομόφωνα και αντιθέτως προς την υποβληθείσα εισήγηση, ως εξής:

I. Ιστορικό.

A. Με το υπ' αριθμ. 22971/13.10.1989 μισθωτήριο συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Ηρακλείου Κρήτης Ιωάννη - Εμμανουήλ Βαρβεράκη (τόμος 2571, αριθμός 219784 στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Ηρακλείου Κρήτης) και σε συνέχεια της υπ' αριθμ. πρωτ. 1912/27.9.1989 απόφασης του Νομάρχη Ηρακλείου Κρήτης, περί έγκρισης υπογραφής του (συμβολαίου) από εξουσιοδοτημένο υπάλληλο, εκμισθώθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο στον Γεώργιο Μαυρογιαννάκη του Μιχαήλ ο, ανήκων στην κυριότητα, νομή και κατοχή του πρώτου, λατομικός χώρος παραγωγής αδρανών υλικών, έκτασης 300 περίπου στρεμμάτων, με τα στο συμβόλαιο και στο προσαρτηθέν σε αυτό τοπογραφικό διάγραμμα, απεικονιζόμενα όρια. Ο λατομικός χώρος βρίσκεται στην, καθορισθείσα με την υπ' αριθμ. πρωτ. 29711/11.1.1985 απόφαση του Νομάρχη Ηρακλείου Κρήτης, Α' λατομική περιοχή της κτηματικής περιφέρειας της Τοπικής Κοινότητας Δαμάστας, της Δημοτικής Ενότητας Τυλίσσου, του Δήμου Μαλεβιζίου Ν. Ηρακλείου Κρήτης (εφεξής: λατομικός χώρος Α). Η διάρκεια της μίσθωσης ορίσθηκε στα 15 έτη, παρατεινόμενη κατ' άρθρο 6 παρ. 2 ν. 1428/1984.

Στον υπ' αριθμ. 2 όρο του μισθωτηρίου αναφέρεται ότι «η υπομίσθωση και κάθε άλλη μορφή μεταβίβασης των μισθωτικών δικαιωμάτων απαγορεύεται. Επιτρέπεται μόνο ύστερα από έγκριση του κ. Νομάρχη η εισφορά του συνόλου των μισθωτικών δικαιωμάτων σε εταιρεία». Στον υπ' αριθμ. 4 όρο του μισθωτηρίου αναφέρεται ότι «το αναλογικό μίσθωμα ορίζεται σε ποσοστό 30% επί της τιμής πώλησης των παραγομένων υλικών και θα καταβάλλεται στην αρχή του επομένου (από την έναρξη παραγωγής) ημερολογιακού έτους. Για τον υπολογισμό σε δραχμές του ποσοστού 30% ο μισθωτής υποχρεούται, όπως τον πρώτο μήνα του επόμενου (από την έναρξη παραγωγής) ημερολογιακού έτους υποβάλει στην Υπηρεσία της Δ/σης Βιομηχανίας της Νομαρχίας Ηρακλείου, αναλυτική κατάσταση στην οποία θα εμφανίζονται τα πωληθέντα ή τα εξαχθέντα εκ του χώρου του λατομείου παραγόμενα υλικά σε κ.μ. κατά το λήξαν έτος και η αξία των πωλήσεων σε δραχμές με αντίγραφα τιμολογίων πωλήσεων ή των επισήμων δελτίων αποστολής θεωρημένων από την οικεία Δ.Ο.Υ. (οι τιμές δεν θα είναι κατώτερες από εκείνες που προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες αγορανομικές διατάξεις)». Στον υπ' αριθμ. 11 όρο του μισθωτηρίου αναφέρεται ότι «προ της εγκαταστάσεώς του, ο μισθωτής υποχρεούται να οριοθετήσει και οριοσημάνει με δαπάνες του το μισθούμενο λατομικό χώρο, με μόνιμα κτιστά και εμφανή ορόσημα». Στον υπ' αριθμ. 17 όρο του μισθωτηρίου αναφέρεται ότι «το μισθωτήριο συμβόλαιο θα διέπεται από τις διατάξεις 1) του Ν. 1428/84, 2) της υπ' αριθμ. 9371/84 απόφασης Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, 3) του Κ.Μ.Λ.Ε. (ΦΕΚ Β' αριθμ. φύλ. 931), 4) του Μεταλλευτικού Κώδικα Ν.Δ. 210/1973, 5) του Ν. 998/79».

Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 3286/17.10.1988 έγγραφο της Διεύθυνσης Δασών Ηρακλείου Κρήτης, η μισθωθείσα έκταση είχε χαρακτηριστεί ως δασική, υπαγόμενη στη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 3 ν. 998/1979, γι' αυτό και με την υπ' αριθμ. πρωτ. 2970/15.7.1989 Απόφαση του Νομάρχη Ηρακλείου Κρήτης είχε χορηγηθεί έγκριση διενέργειας λατομικών εργασιών σε αυτή, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 57 ν.998/1979.

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 2997/15.1.1990 Απόφαση του Νομάρχη Ηρακλείου Κρήτης και, σε συμφωνία με τη σχετική πρόβλεψη στον υπ' αριθμ. 2 όρο του παραπάνω μισθωτηρίου, εγκρίθηκε η εισφορά του συνόλου των, απορρεόντων από την παραπάνω μίσθωση, μισθωτικών δικαιωμάτων του Γεώργιου Μαυρογιαννάκη στην εταιρεία με την επωνυμία «Λατομική Μπετόν Μεσσαρά Ανώνυμη Βιομηχανική – Βιοτεχνική - Ξενοδοχειακή – Εμπορική και Τεχνική Εταιρεία» (τ. ΑΕ & ΕΠΕ 3258/28.12.1989) και το διακριτικό τίτλο «Λατομική Μπετόν Μεσσαρά Α.Ε.», λόγω της από 29.12.1989 συγχώνευσης της ατομικής επιχείρησης του Γεώργιου Μαυρογιαννάκη στην παραπάνω ανώνυμη εταιρεία, η οποία κατέστη έκτοτε μισθώτρια του λατομείου και δικαιούχος της εκμετάλλευσής του.

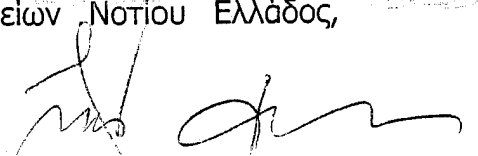
Στις 31.12.2001 καταχωρήθηκε στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της Νομαρχίας Ηρακλείου Κρήτης η υπ' αριθμ. Ε.Μ. 31.12.2001 Απόφαση Νομάρχη, με την οποία εγκρίθηκε η, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, τροποποίηση του άρθρου 1 του καταστατικού της Α.Ε. με την παραπάνω επωνυμία και διακριτικό τίτλο, ώστε η επωνυμία της εταιρείας να είναι, εφεξής,: «Λατομική – Ανώνυμη – Βιομηχανική – Βιοτεχνική – Ξενοδοχειακή - Εμπορική και Τεχνική Εταιρεία» και ο διακριτικός της τίτλος: «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε.» (τ. ΑΕ & ΕΠΕ 178/9.1.2002). Πρόεδρος του Δ.Σ. και Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας ορίσθηκε ο Γεώργιος Μαυρογιαννάκης,

Ενόψει συμπλήρωσης της αρχικής δεκαπενταετίας της μίσθωσης, με την υπ' αριθμ. πρωτ. 9228/28.12.2004 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης, και σε αποδοχή της υπ' αριθμ. πρωτ. 6670/4.10.2004 αίτησης της εταιρείας «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε.», συνοδευόμενης από: 1) τη, θεωρημένη από το Υπουργείο Ανάπτυξης, τεχνική μελέτη εκμετάλλευσής, υπ' αριθμ. πρωτ. Δ10/ Β/ Φ17.16/ 15307/ 4643/ 13.9.2004, ως επικαιροποίηση της από 27.2.1989 προγενέστερης υπ' αριθμ. πρωτ. 11-5/ Φ.6.20.4/ 1297, 2) την υπ' αριθμ. πρωτ. 3650/27.9.2004 απόφαση της Διεύθυνσης ΠΕ.ΧΩ. Περιφέρειας Κρήτης για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων παραγωγής αδρανών υλικών και την αποκατάσταση του λατομικού χώρου και 3) την κατατεθειμένη εγγυητική επιστολή της Τράπεζας Αττικής, ποσού 3.600 ευρώ, αόριστης διάρκειας και αξίας ισόποσης προς το πάγιο μίσθωμα ενός έτους, εγκρίθηκε, σε εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 7 παρ. 2α ν. 2837/2000, η παράταση της μίσθωσης του λατομικού χώρου Α για πέντε έτη, δηλαδή από 13.10.2004 μέχρι 13.10.2009, με δυνατότητα παράτασης μέχρι δύο περαιτέρω πενταετίες καθώς και ο ορισμός του πάγιου μισθώματος στα 12 ευρώ ανά στρέμμα το χρόνο για την πρώτη τριετία, δυνάμενου να αναπροσαρμοσθεί μετά τη λήξη της, καταβαλλόμενου, δε, στην αρχή κάθε ημερολογιακού έτους. Με την

επικαιροποίηση της τεχνικής μελέτης εκμετάλλευσης εγκρίθηκε ο διαχωρισμός της διαδικασίας επεξεργασίας των παραγόμενων αδρανών υλικών σε πρωτογενή (εξόρυξη, προδιαλογή, μεταδιαλογή και πρωτογενής θραύση εντός του λατομικού χώρου Α, με άδεια λειτουργίας μονάδας στο όνομα της «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε.») και δευτερογενή (θραύση, διαλογή και αποθήκευση εκτός του λατομικού χώρου Α, με άδεια λειτουργίας μονάδας στο όνομα της «Μπετόν Μεσσαρά Α.Ε.»).

Με το υπ' αριθμ. 93/31.10.2006 Πρακτικό του Δ.Σ. της εταιρείας «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε.» αποφασίσθηκε η, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/1972, απόσχιση από αυτή του κλάδου της λατομικής δραστηριότητας, που αφορά στην εκμετάλλευση του λατομικού χώρου της Δαμάστας (και η οποία έγκειται στην εξόρυξη, προδιαλογή, μεταδιαλογή και πρωτογενή θραύση) και η εισφορά του στη νεοϊδρυόμενη εταιρεία με την επωνυμία «Λατομείο Δαμάστας Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία».

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 8925/8.12.2006 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης και, σε αποδοχή της από 1.12.2006 αίτησης του Γεώργιου Μαυρογιαννάκη, συνοδευόμενης με σχέδιο σύμβασης, εγκρίθηκε η εισφορά του συνόλου των μισθωτικών δικαιωμάτων της εταιρείας «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε.», για όσο χρονικό διάστημα διαρκούσε η σύμβαση μίσθωσης, δηλαδή έως 13.10.2009, με πρόβλεψη σε αυτή ισχύος της (εισφοράς) και επί νόμιμης, κατ' άρθρο 6 παρ. 2 ν. 2115/1993, παράτασης της μίσθωσης, στην υπό σύσταση εταιρεία με την επωνυμία «Λατομείο Δαμάστας Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία» και το διακριτικό τίτλο «ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε.». Στον υπ' αριθμ. 2 όρο της Απόφασης αυτής προβλέπεται ότι «από την ημερομηνία σύστασης της τελευταίας εταιρείας, το υπ' αρ. 22971/13.10.1989 μισθωτήριο συμβόλαιο εξακολουθεί να ισχύει, στη θέση δε του μισθωτή υπεισέρχεται αυτοδικαίως η νεοϊδρυθείσα εταιρεία, η οποία αναλαμβάνει και τις μέχρι τότε υποχρεώσεις του». Στους λοιπούς όρους της Απόφασης, οι οποίοι, κατά ρητή σε αυτή διατύπωση, λειτουργούν συμπληρωματικά προς το μισθωτήριο συμβόλαιο, επ' απειλή λύσης της σύμβασης και κατάπτωσης υπέρ του Δημοσίου της εγγυητικής επιστολής εκπλήρωσης των όρων της, σε περίπτωση παραβίασης οποιουδήποτε από αυτούς, ανεξάρτητα από την επιβολή άλλων κυρώσεων, προβλέπεται: 1) προσδιορισμός πάγιου μισθώματος σε διαφορετικό ύψος από το μέχρι τότε ισχύον, δυνατότητα αναπροσαρμογής του μετά τη λήξη κάθε τριετίας, υποβολή συμπληρωματικής εγγυητικής επιστολής ποσού ίσου με τη διαφορά της αναπροσαρμογής, 2) αντικατάσταση της αρχικά υποβληθείσας, για την τήρηση των όρων της σύμβασης, εγγυητικής επιστολής με άλλη στο όνομα της νεοϊδρυόμενης εταιρείας εντός μηνός από τη σύστασή της, 3) εφαρμογή της από 13.9.2004 τεχνικής μελέτης εκμετάλλευσης λατομείου αδρανών υλικών, όπως αυτή εγκρίθηκε ή ενδέχεται να τροποποιηθεί, καθώς και των αναφερόμενων, στην υπ' αριθμ. πρωτ. 3650/27.9.2004 έγκριση, περιβαλλοντικών όρων και όρων αποκατάστασης λατομικού χώρου, 4) οριοθέτηση με μόνιμα και σταθερά ορόσημα του εκμισθούμενου λατομικού χώρου και 5) συμμόρφωση προς το υπ' αριθμ. πρωτ. ΕΜΝΕ/ Φ11.3.13/ 6/ οικ.2920/ 26.5.2006 έγγραφο της Επιθεώρησης Μεταλλείων Νοτίου Ελλάδος,

σύμφωνα με το οποίο απαγορεύεται οποιαδήποτε εξορυκτική δραστηριότητα εκτός του χώρου της άδειας εκμετάλλευσης και επισημαίνεται η λήψη μέτρων ασφαλείας.

Με την υπ' αριθμ. 40249/30.1.2007 πράξη του συμβολαιογράφου Ηρακλείου Κρήτης Ιωάννη – Εμμανουήλ Βαρβεράκη, όπως διορθώθηκε με την υπ' αριθμ. 40279/13.2.2007 πράξη του ίδιου, συστάθηκε η εταιρεία με την επωνυμία «Λατομείο Δαμάστας Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία» και το διακριτικό τίτλο «ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε.». Καταχωρήθηκε, δε, η εταιρεία στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της Νομαρχίας Ηρακλείου Κρήτης, στις 16.2.2007, με αριθμό 62525/ 70/ Β/ 07/ 18, μαζί με την υπ' αριθμ. πρωτ. ΕΜ 987/16.2.2007 Απόφαση της Νομάρχου Ηρακλείου Κρήτης, με την οποία δόθηκε η άδεια σύστασης και εγκρίθηκε το καταστατικό της εταιρείας. Σύμφωνα με το τελευταίο, Πρόεδρος του Δ.Σ. και Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας (τουλάχιστον μέχρι την τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων που θα συγκαλείτο στο πρώτο εξάμηνο του έτους 2009) ορίστηκε ο Γεώργιος Μαυρογιαννάκης. Σκοπός της εταιρείας ορίστηκε «η ίδρυση βιομηχανικών και βιοτεχνικών μονάδων για την εκμετάλλευση λατομείου δια της εξόρυξης, προδιαλογής, θραύσης όγκων, μεταδιαλογής, παραγωγής πέτρας». Εχώρησε, δε, κεφαλαιοποίηση της καθαρής θέσης του εισφερόμενου κλάδου λατομικής δραστηριότητας της εταιρείας μετόχου «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε.», που εκτιμήθηκε από την Επιτροπή του άρθρου 9 κ.ν. 2190/1920, με την από 15.1.2007 έκθεσή της, από την οποία προκύπτει σύνολο ενεργητικού στις 31.10.2006: 193.161,50 ευρώ και παθητικό: μηδέν. Η ανακοίνωση της καταχώρησης δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ, τεύχος ΑΕ & ΕΠΕ, με αριθμό 1488/1.3.2007.

Με την υπ' αριθμ. 40294/20.2.2007 πράξη του ίδιου, όπως παραπάνω, συμβολαιογράφου, εισφέρθηκαν με σύμβαση τα μισθωτικά δικαιώματα της εταιρείας ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε. στην νεοσυσταθείσα εταιρεία ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε..

Σε συνέχεια της από 15.10.2007 αίτησης της παραπάνω εταιρείας, εγκρίθηκε, με την υπ' αριθμ. πρωτ. 7482/29.9.2009 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης, ως προϋπόθεση για τη σύναψη συμβολαιογραφικής πράξης, μόνης απαραίτητης για τη συνέχιση της λειτουργίας του λατομείου, η πενταετής παράταση της μίσθωσης του λατομείου αδρανών υλικών της εταιρείας «ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε.» (λατομικός χώρος Α) μέχρι 13.10.2014 και καθορίστηκαν οι όροι της. Σύμφωνα με αυτούς, το ελάχιστο ετήσιο αναλογικό μίσθωμα προκύπτει από το γινόμενο του αναλογικού μισθώματος επί τοις εκατό (30%) επί την καθοριζόμενη τιμή πώλησης αδρανών θραυστών υλικών ανά κ.μ. (λαμβάνεται ίση με το 50% της ισχύουσας βοηθητικής τιμής 622 θραυστού υλικού λατομείου σταθεροποιημένου τύπου, της εγκεκριμένης Αναλύσεως Τιμών και Περιγραφικού Τιμολογίου Έργων Οδοποιίας εκδόσεως 1975 (ΑΤΕΟ ΝΕΟ 4^ο τρίμηνο 2007 12,134884 ευρώ ανά κ.μ.), δηλαδή 6,07 ευρώ ανά κ.μ., επί την ελάχιστη ετήσια παραγωγή (45.000 κ.μ.) αδρανών υλικών, δηλαδή 81.945 ευρώ. Είχαν υποβληθεί ως στοιχεία υποστηρίζοντα την αίτηση: 1) η υπ' αριθμ. πρωτ. Δ10-Β/ Φ17.11/ 17.16/ οικ. 13308/ 2520/16.6.2009 έγκριση από τον Υπουργό Ανάπτυξης της τεχνικής μελέτης εκμετάλλευσης, για τη συνέχιση της εκμετάλλευσης για την

επόμενη πενταετία, 2) η υπ' αριθμ. πρωτ. 7576/19.1.2009 τροποποίηση της υπ' αριθμ. πρωτ. 3650/27.9.2004 έγκρισης, από τη Διεύθυνση ΠΕ.ΧΩ. Περιφέρειας Κρήτης, περιβαλλοντικών όρων για τον εκσυγχρονισμό - τροποποίηση των εγκαταστάσεων του υφιστάμενου λατομείου, ισχύουσα μέχρι 31.12.2014 και 3) η υπ' αριθμ. πρωτ. 5566/28.9.2009, εκδοθείσα από τη Διεύθυνση Δασών Ηρακλείου Κρήτης, παράταση της έγκρισης επέμβασης για διενέργεια λατομικών εργασιών σε δασική έκταση 300 στρεμμάτων στη λατομική περιοχή Δαμάστας (λατομικός χώρος Α) του Δ. Τυλίσσου Ν. Ηρακλείου Κρήτης. Ακολούθησε η υπ' αριθμ. πρωτ. 42081/13.11.2009 πράξη παράτασης της σύμβασης μίσθωσης και δήλωση της εταιρείας «ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε.» περί αποδοχής της υπ' αριθμ. πρωτ. 7482/29.9.2009 Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης.

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 6281/10.11.2009 Εισήγηση της Διεύθυνσης Δασών Ηρακλείου Κρήτης προς τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης, τέθηκαν τα εξής στοιχεία:

- Η υπ' αριθμ. πρωτ. 101/9.1.2002 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης (Δ' 84/12.2.2002), με την οποία, με σκοπό την προστασία της έκτασης και τη διατήρηση του δασικού χαρακτήρα της ώστε να αποκλεισθεί η διάθεσή της για άλλο προορισμό, κηρύχθηκε αναδασωτέα έκταση εμβαδού 96 στρεμμάτων στη θέση «Ξερόκαμπος», περιφέρειας Δήμου Τυλίσσου (Δημ. Διαμ. Δαμάστας), η οποία είχε αλλάξει, με παράνομη εκχέρσωση, μορφή, για την παράνομη επέκταση του παραπάνω λατομικού χώρου.

- Η υπ' αριθμ. 3374/2006 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία απορρίφθηκε η από 27.3.2002 αίτηση της «Λατομική Α.Ε.» και του Γεώργιου Μαυρογιαννάκη για την ακύρωση της παραπάνω υπ' αριθμ. πρωτ. 101/9.1.2002 Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης.

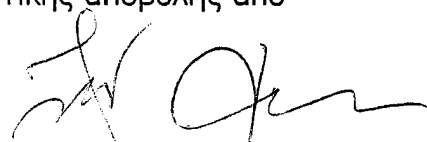
- Η από 2.8.2005 έκθεση αυτοψίας των Δασολόγων Νίκου Παπαδακάκη και Παντελή Αρβανίτη και η, χωρίς ημερομηνία έκδοσης, έκθεση φωτοερμηνείας της Δασολόγου Γεωργίας Ξυλούρη, με τις οποίες αποτυπώθηκε νέα υπέρβαση του λατομικού χώρου, σε όμορη επιπλέον έκταση συνολικού εμβαδού 7.683 τ.μ.

- Τα υπ' αριθμ. πρωτ. 4223/23.8.2005 και 4737/24.8.2005 έγγραφα της Διεύθυνσης Δασών Ηρακλείου Κρήτης, με τα οποία ενημερώνονται οι αρμόδιες Υπηρεσίες για την παραπάνω παράνομη επέκταση.

- Το από 24.10.2005 πρωτόκολλο μήνυσης του Δασονομείου Ηρακλείου Κρήτης προς την Εισαγγελία Πρωτοδικών Ηρακλείου Κρήτης κατά του Γεώργιου Μαυρογιαννάκη, για παράνομη εκχέρσωση δασικής και αναδασωτέας έκτασης.

- Η υπ' αριθμ. πρωτ. 5383 π.ετ/17.2.2006 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης (Δ' 234/2006), με την οποία κηρύχθηκε αναδασωτέα η παραπάνω έκταση εμβαδού 7.683 τ.μ. στη θέση «Ξερόκαμπος», περιφέρειας Δήμου Τυλίσσου (Δημ. Διαμ. Δαμάστας).

--Το υπ' αριθμ. πρωτ. 1504/26.3.2008 Πρωτόκολλο (αρ. 1/2008) της Διεύθυνσης Δασών Ηρακλείου Κρήτης κατά του Γεώργιου Μαυρογιαννάκη, Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου της «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε.», περί διοικητικής αποβολής από

την καταληφθείσα δημόσια δασική έκταση, συνολικού εμβαδού 103.683 τ.μ. (96.000 τ.μ. + 7.683 τ.μ.), προσβληθέν με την από 13.5.2008 ανακοπή της «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε.».

- Η από 27.10.2009 έκθεση αυτοψίας και αποτύπωση έκτασης των Δασολόγων Μανόλη Φλουρή και Γεωργίας Ξυλούρη, σύμφωνα με την οποία διαπιστώθηκαν τα παρακάτω: «Αν και σε ολόκληρη την αλληλογραφία του φακέλου της υπόθεσης, η αδειοδότηση του λατομείου (Α' λατομικού χώρου) αναφέρεται σε έκταση εμβαδού 300 στρεμμάτων, από την υλοποίηση των συντεταγμένων των κορυφών σε προβολή HATT και την εμβαδομέτρηση στη συνέχεια της επιφάνειας, προκύπτει εμβαδόν από 395 στρέμματα έως 415 στρέμματα... Το λατομείο Δαμάστας, με τη μέχρι σήμερα δραστηριότητά του, καταλαμβάνει επιφάνεια χώρου 507.568 τ.μ. Εντός του εγκεκριμένου λατομικού χώρου βρίσκεται έκταση εμβαδού μόνο 118.888 τ.μ. Η υπόλοιπη βρίσκεται εκτός λατομικού χώρου». Στην έκθεση αυτοψίας γίνεται λόγος και για «παράνομη κατάληψη ήδη κηρυγμένης παλαιότερα αναδασωτέας έκτασης εμβαδού 27.972,92 τ.μ.».

Εξαιτίας της παραπάνω παράνομης αλλοίωσης δασικής και αναδασωτέας έκτασης, που επέβαλε την περαιτέρω κήρυξη, ως αναδασωτέας, έκτασης εμβαδού 103.136,40 τ.μ., προτάθηκε, με την παραπάνω από 10.11.2009 Εισηγήση της Διεύθυνσης Δασών Ηρακλείου Κρήτης, η άρση της υπ' αριθμ. πρωτ. 2970/15.7.1989 Απόφασης του Νομάρχη Ηρακλείου Κρήτης περί έγκρισης επέμβασης για τη διενέργεια λατομικών εργασιών σε δασική έκταση 300 στρεμμάτων στη λατομική περιοχή περιφέρειας πρώην Κοινότητας Δαμάστας, όπως είχε παραταθεί με την υπ' αριθμ. πρωτ. 5566/28.9.2009 Απόφαση, με το αιτιολογικό της μη τήρησης των όρων της αρχικής Απόφασης και, περαιτέρω, η άρση της υπ' αριθμ. πρωτ. 7482/29.9.2009 Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης για έγκριση παράτασης της μίσθωσης του λατομείου μέχρι 13.10.2014, λόγω συνεχούς, καθ' υποτροπή, λατόμευσης εκτός των ορίων του λατομικού χώρου, με συνέπεια την παράνομη εκχέρσωση δημόσιας δασικής έκτασης συνολικού εμβαδού εκατοντάδων στρεμμάτων.

Ακολούθησαν: 1) το υπ' αριθμ. πρωτ. 8382/18.11.2009 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης προς την εταιρεία «ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε.», σύμφωνα με το οποίο η μονομερώς συνταχθείσα και υπογραφείσα πράξη παράτασης της μίσθωσης θεωρείται άκυρη, 2) το υπ' αριθμ. πρωτ. 8383/24.11.2009 έγγραφο της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Ανάπτυξης (εφεξής: ΔΙ.Σ.Α.) (Τμήμα Διαχείρισης Υδατικών Πόρων) της Περιφέρειας Κρήτης προς το Πταισματοδικείο Ηρακλείου Κρήτης, στο οποίο αναφέρεται η πρόθεση της Υπηρεσίας να μην προχωρήσει σε υπογραφή του μισθωτηρίου συμβολαίου και 3) το υπ' αριθμ. πρωτ. ΕΜΝΕ / Φ11.3.13/ 6/ 4096/ 18.12.2009 έγγραφο της Επιθεώρησης Μεταλλείων Νοτίου Ελλάδος. Το έγγραφο αυτό αφορά σε άμεση εφαρμογή των εξής μέτρων ασφαλείας εργαζομένων και περιοίκων, προστασίας περιβάλλοντος και ορθολογικής εκμετάλλευσής του: α) απαγόρευσης εξορυκτικής δραστηριότητας μέχρι να υποβληθεί στην Υπηρεσία, σε

χάρτη κλίμακας 1:1000, πρόσφατη και πλήρης τοπογραφική αποτύπωση (με πλήρη απεικόνιση των παρόντων οριζοντιογραφικών και υψομετρικών στοιχείων) όλου του χώρου στον οποίο έχει διενεργηθεί η ως άνω δραστηριότητα, καθώς και των σημείων που καθορίζουν το χώρο της άδειας εκμετάλλευσης (μισθωτηρίου με αριθμό 22971/13.10.1989) με τις ακριβείς συντεταγμένες τους, β) πλήρους οριοθέτησης με μόνιμα, σταθερά και ευκρινή ορόσημα του λατομικού χώρου, όπως αυτός περιγράφεται με τις συντεταγμένες των ορίων του στην άδεια εκμετάλλευσης, γ) τοποθέτησης ευκρινών πινακίδων ονομασίας του ορόσημου και δ) περιφράξης των ορίων του λατομικού χώρου, ιδιαίτερα στα ανώτερα υψομετρικά σημεία αυτού.

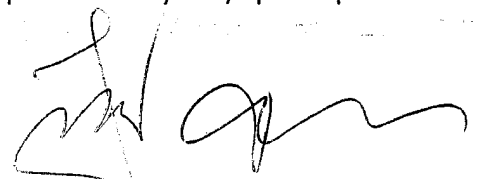
Στο δε υπ' αριθμ. πρωτ. 8383/24.11.2009 έγγραφο ΔΙ.Σ.Α. (Τμήμα Διαχείρισης Υδατικών Πόρων) της Περιφέρειας Κρήτης αναφέρεται ότι η Διεύθυνση Δασών Ηρακλείου Κρήτης, ήδη, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 8257/6.12.2007 έγγραφό της, έχει επισημάνει ότι το μέγιστο μέρος της εξορυκτικής δραστηριότητας βρίσκεται εκτός της καθορισμένης λατομικής περιοχής και σε δασική έκταση, για το λόγο δε αυτό έχουν υποβληθεί σχετικές μηνύσεις και οι εκτός των ορίων εκτάσεις έχουν κηρυχθεί αναδασωτέες, η δε Επιθεώρηση Μεταλλείων Νοτίου Ελλάδος, με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΕΜΝΕ/ Φ11.3.13/ 6/ 4448/ 12.2.2008 έγγραφό της, αναφέρει ότι σε παλαιότερο έλεγχο δεν διαπιστώθηκαν σοβαρές αποκλίσεις στην τήρηση της εγκεκριμένης τεχνικής μελέτης, εκτός από σοβαρές αμφιβολίες σχετικά με την ακριβή οριοθέτηση του χώρου και, μετά από γνωστοποίηση από την Διεύθυνση Ανάπτυξης και Ανάδειξης Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου Κρήτης, επέκταση πέραν του καθορισμένου λατομικού χώρου, οπότε και επιβλήθηκαν οι προβλεπόμενες κυρώσεις.

Όμως, επειδή:

α. προσκομίστηκαν από την εταιρεία: i) η εγκεκριμένη από το Υπουργείο Ανάπτυξης τεχνική μελέτη εκμετάλλευσης για την πενταετή συνέχιση της λειτουργίας του λατομείου, παρά την σε αυτή αναφορά για πραγματοποιηθείσα υπέρβαση των ορίων, ii) η έγκριση από τη Διεύθυνση ΠΕ.ΧΩ της Περιφέρειας Κρήτης των περιβαλλοντικών όρων, iii) η Απόφαση της Διεύθυνσης Δασών Ηρακλείου Κρήτης για την παράταση της έγκρισης επέμβασης σε δασική περιοχή, δηλαδή όλα τα δικαιολογητικά, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 10 παρ.1 της Υπουργικής Απόφασης υπ' αριθμ. πρωτ. Δ10/ Φ68/ οικ.30842/ 7.12.1993, για την παράταση της σύμβασης μίσθωσης,

β. οι αρμόδιες Υπηρεσίες, ενώ ανέφεραν στα έγγραφά τους για λειτουργία του λατομείου εκτός ορίων του λατομικού χώρου, δεν εισηγούντο ρητά τη μη συνέχιση της λειτουργίας του, όπως προβλέπεται στο άρθρο 11 ν.2115/1993, για να έχει η Υπηρεσία (ΔΙ.Σ.Α.) νόμιμη βάση μη έναρξης της διαδικασίας έγκρισης της παράτασης της μίσθωσης,

γ. η Διεύθυνση Δασών, αρμόδια για την εφαρμογή της δασικής νομοθεσίας και στην εκτός των ορίων έκταση, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 8257/6.12.2007 έγγραφό της, είχε ενημερώσει μόνο παρεμπιπτόντως ότι, για την

εκτός των ορίων λατόμηση, έχουν υποβληθεί σχετικές μηνύσεις και οι εκτός των ορίων εκτάσεις έχουν κηρυχθεί αναδασωτές,

δ. η Επιθεώρηση Μεταλλείων Νοτίου Ελλάδος, αρμόδια για την ορθολογική εκμετάλλευση των λατομείων και την πιστή εφαρμογή της τεχνικής μελέτης, είχε επιβάλει τις προβλεπόμενες κυρώσεις, και

ε. αφού η Διεύθυνση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης της Περιφέρειας Κρήτης, αρμόδια για τη διαχείριση των δημόσιων λατομείων αδρανών υλικών εντός λατομικών περιοχών, διαπίστωσε κατ' αρχήν ότι πληρούνται οι όροι για την εν λόγω παράταση, όπως αυτοί πιστοποιούνται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες και, δεδομένης της συνδρομής αυτών, θεώρησε ότι υποχρεούται, σύμφωνα με το Νόμο, να εισαγάγει τη διαδικασία παράτασης, τελικά διενεργήθηκε η έκδοση της υπ' αριθμ. πρωτ. 7482/29.9.2009 Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης για έγκριση παράτασης της μίσθωσης, με τους όρους που περιγράφονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 11 της Υ.Α. Δ10/ Φ68/ οικ.30842/ 7.12.1993.

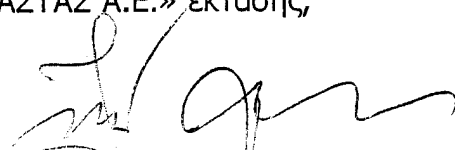
Με δεδομένο ότι η ανωτέρω Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης για έγκριση παράτασης της μίσθωσης δεν συνεπάγεται τη συνέχιση της λειτουργίας του λατομείου, αλλά αποτελεί προϋπόθεση για την υπογραφή του περί παράτασης μισθωτηρίου συμβολαίου, η ΔΙ.Σ.Α., μετά από: α) την αυτοψία που διενεργήθηκε από τις εμπλεκόμενες Υπηρεσίες, με την παρουσία του αρμόδιου Εισαγγελέα, στο λατομείο Δαμάστας στις 28.10.2009, β) την προκαταρκτική εξέταση που διενεργείτο κατόπιν παραγγελίας του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Ηρακλείου και γ) την υπ' αριθμ. πρωτ. 6281/10.11.2009 (ΔΙ.Σ.Α. 8282/10.1.2009) Εισήγηση της Διεύθυνσης Δασών Ηρακλείου Κρήτης προς το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης για ανάκληση της έγκρισης επέμβασης σε δασική έκταση, αποφάσισε να μην προβεί σε υπογραφή του μισθωτηρίου συμβολαίου παράτασης μέχρι την ολοκλήρωση των ως άνω διαδικασιών. Κατ' αυτόν τον τρόπο, χωρίς σύναψη συμβατικής παράτασης της μίσθωσης, η παράταση αυτή δεν έλαβε χώρα.

Επί της από 17.5.2011 αίτησης της εταιρείας «ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε.» για υπογραφή του συμβολαίου παράτασης της μίσθωσης και αφού προηγήθηκε η έκδοση: α) του υπ' αριθμ. πρωτ. 1837/18.5.2011 εγγράφου της Διεύθυνσης Δασών Ηρακλείου Κρήτης, στο οποίο γίνεται αναφορά για ανάληψη, από την πλευρά της μισθώτριας εταιρείας, ενεργειών αποκατάστασης του περιβάλλοντος με αναδάσωση από 24.2.2011 έως 5.5.2011, β) του υπ' αριθμ. πρωτ. 3859/19.9.2011 εγγράφου της Διεύθυνσης Δασών Ηρακλείου Κρήτης, στο οποίο, κατόπιν της από 15.9.2011 αυτοψίας, γίνεται αναφορά για επανέναρξη της λειτουργίας του λατομείου Δαμάστας με εκτέλεση λατομικών εργασιών εντός του λατομικού χώρου αντί εκτέλεσης εργασιών αποκατάστασης στις κηρυγμένες ως αναδασωτές εκτάσεις, γ) του υπ' αριθμ. πρωτ. 2196/3.10.2011 εγγράφου της Διεύθυνσης Τεχνικού Ελέγχου (Τμήμα Φυσικών Πόρων) της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης προς την εταιρεία «ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε.», με το οποίο η τελευταία ενημερώνεται ότι δεν έχει

συναφθεί παράταση της μίσθωσης και πρέπει να μην εκτελεί λατομικές εργασίες, δ) του υπ' αριθμ. πρωτ. 1020/ 1881/ 11-γ/ 17.10.2011 εγγράφου του Αστυνομικού Τμήματος Περιφέρειας Γαζίου με θέμα «Βεβαιωθείσες παραβάσεις σε βάρος του Μαυρογιαννάκη Γεώργιου του Μιχαήλ και της Ελένης, εκπροσώπου της εταιρείας με την επωνυμία ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ», στο οποίο βρίσκονται συνημμένες δύο εκθέσεις ένορκης προφορικής μήνυσης, για τη θέση σε λειτουργία του λατομείου, στις 23.9.2011 και 28.9.2011, χωρίς άδεια από την αρμόδια Αρχή, καθώς και για εμπορία αδρανών υλικών και ε) της υπ' αριθμ. πρωτ. 6879/17.9.2012 Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης με θέμα «Κατάργηση απόφασης έγκρισης επέμβασης διενέργειας λατομικών εργασιών σε δασική έκταση στη λατομική περιοχή Δαμάστας (Α λατομικός χώρος) του Δ. Μαλεβιζίου Ν. Ηρακλείου», εκδόθηκε η υπ' αριθμ. πρωτ. 2091/2.11.2012 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης με την οποία ανακλήθηκε η υπ' αριθμ. πρωτ. 7482/29.9.2009 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης περί «έγκρισης παράτασης της μίσθωσης του λατομείου αδρανών υλικών της εταιρείας «ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε.» του Α λατομικού χώρου της λατομικής περιοχής Δαμάστας Δ. Τυλίσσου Ν. Ηρακλείου».

Προγενέστερα και ύστερα από την από 12.1.2009 αίτηση της εταιρείας «ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε.» είχε συνταχθεί η από το Μάρτιο 2009 (χωρίς ειδικότερη ημερομηνία έκδοσης) έκθεση Πραγματογνωμοσύνης του Αγρονόμου και Τοπογράφου Μηχανικού Ιωάννη Μαρνέλλου, σε εκτέλεση της υπ' αριθμ. πρωτ. 941/19.2.2009 εντολής του Προέδρου του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Τμήμα Ανατολικής Κρήτης), η οποία κοινοποιήθηκε στην αρμόδια Υπηρεσία (Διεύθυνση Τεχνικού Ελέγχου) της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης - Γενική Διεύθυνση Χωροταξίας και Περιβαλλοντικής Πολιτικής, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 2923/21.7.2011 διαβιβαστικό έγγραφο του Τ.Ε.Ε. (ΔΤΕ 1570/27.7.2011). Σύμφωνα με την ως άνω πραγματογνωμοσύνη, κατά το χρονικό διάστημα 1994-2008, ο συνολικός όγκος του εξορυχθέντος πετρώματος από την έκταση Δαμάστας ανέρχεται σε 2.414.747 κ.μ. Από αυτόν, τα 238.725 κ.μ. (9,8%) εντοπίζονται εντός του λατομικού χώρου Α. Ο υπόλοιπος εξορυγμένος όγκος 2.176.022 κ.μ. (90,2%) εντοπίζεται εκτός του λατομικού χώρου Α.

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 787/9.5.2011 Απόφαση της Γενικής Διευθύντριας Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής (Διεύθυνση Τεχνικού Ελέγχου) της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. πρωτ. 913/19.4.2012 Απόφαση (ορθή επανάληψη στις 3.5.2012), ορίστηκε Επιτροπή για την εξέταση της πραγματικής κατάστασης και την «εφαρμογή της λατομικής νομοθεσίας κατ' άρθρο 19 παρ.5 της Υ.Α. Δ10/ Φ68/ οικ.30842/ 7.12.1993 (Β'917/ 21.12.1993) για το λατομείο αδρανών υλικών της εταιρείας «Λατομείο Δαμάστας Α.Ε.» στον Α' χώρο της λατομικής περιοχής Δαμάστας Ν. Ηρακλείου», προκειμένου, με τη διενέργεια τοπογραφικής μελέτης, α) να γίνει τοπογραφική αποτύπωση - επάλθευση του εμβαδού του χώρου που βρίσκεται εκτός των ορίων της μισθωμένης από την εταιρεία «ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε.» έκτασης,

καθώς και αποτύπωση του όγκου του πετρώματος που έχει αποληφθεί αυθαίρετα από τον χώρο που βρίσκεται εκτός των παραπάνω ορίων, β) να ελεγχθεί η οριοθέτηση – πασσάλωση του λατομικού χώρου. Σύμφωνα με το από 31.10.2012 Πόρισμα της Επιτροπής, ο συνολικός όγκος εξόρυξης εκτός λατομικής ζώνης, κατά το χρονικό διάστημα 1985-2011, χωρίς δυνατότητα εκτίμησης της επιμερισμένης ποσότητας εξόρυξης ενδιάμεσων χρονικών διαστημάτων ή κατ'έτος, ανέρχεται σε 3.269.684 κ.μ. Το πόρισμα γνωστοποιήθηκε αυθημερόν στην εταιρεία.

Με το υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 2577/22.11.2012 έγγραφο της Διεύθυνσης Τεχνικού Ελέγχου (Τμήμα Φυσικών Πόρων) της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης προς την εταιρεία ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε. ζητήθηκαν οι απόψεις της εταιρείας σχετικά με την εκτός των ορίων λατομικού χώρου εκμετάλλευση στη λατομική περιοχή Δαμάστας, προκειμένου να εφαρμοστούν, λόγω μη τήρησης των όρων της σύμβασης μίσθωσης, οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 19 της Υ.Α. Δ10/Φ68/οικ.30842/7.12.1993 (Β' 917/21.12.1993).

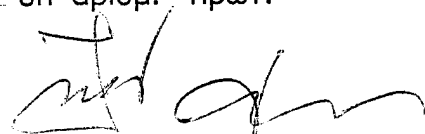
Με το από 20.12.2012 (ΔΤΕ 2782/20.12.2012) υπόμνημα, η εταιρεία «ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε.» αναφέρει ότι κακώς καταλογίστηκε σ' αυτήν μη τήρηση των όρων της σύμβασης και αρνείται ότι είναι υπόχρεη προς αποζημίωση, καθώς οι παραβάσεις για εκτός των ορίων εκμετάλλευση πραγματοποιήθηκαν σε προγενέστερο χρόνο από την δικαιούχο εταιρεία, για τις πράξεις και παραλείψεις της οποίας η δικαιούχος, στην οποία εισφέρθηκαν τα δικαιώματα από τη σύμβαση μίσθωσης, ουδεμία ευθύνη φέρει¹. Όπως, όμως, προκύπτει από το υπ' αριθμ. πρωτ. 4961/11.7.2013 έγγραφο της Διεύθυνσης Δασών Ηρακλείου Κρήτης, αν και το μεγαλύτερο μέρος της παράνομης επέκτασης (σε επιφάνεια) των λατομικών εργασιών, εκτός των ορίων της μισθωμένης έκτασης του λατομικού χώρου, πραγματοποίησε η εταιρεία ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε. κατά την έως το 2007 περίοδο εκμετάλλευσής του, πάντως η εταιρεία ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε. οικειοποιήθηκε, εκμεταλλεύθηκε και εμπορεύθηκε μετά το έτος 2007, όλα τα εξορυχθέντα αδρανή υλικά, ώστε να εμπίπτει στους υπόχρεους του άρθρου 16 ν.1428/84 (εκμετάλλευση, αποκομιδή αδρανών υλικών). Τούτο ενισχύεται από τα στοιχεία του φακέλου, ιδίως δε από το υπ' αριθμ. πρωτ. 3129/21.7.2010 έγγραφο της Διεύθυνσης Δασών Ηρακλείου Κρήτης, σύμφωνα με το οποίο διαπιστώνεται ότι η εταιρεία ΛΑΤΟΜΕΙΟ

¹ Συγκεκριμένα, η εταιρεία «ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε.» επικαλέστηκε την υποβολή από την Διεύθυνση Δασών Ηρακλείου Κρήτης προς την Εισαγγελία Πρωτοδικών Ηρακλείου Κρήτης των από 10-12-2001, 24-10-2005, 22-6-2006 και 17-12-2009 (τεσσάρων) μηνυτήριων αναφορών κατά του Γεώργιου Μαυρογιαννάκη του Μιχαήλ. Κατά συνέπεια, αναφέρεται στο υπόμνημα, «οι πράξεις της παράνομης επέκτασης της λατόμευσης εκτός των ορίων του λατομικού χώρου Α', που αναφέρονται στις τέσσερις μηνυτήριες αναφορές της Διεύθυνσης Δασών Ηρακλείου, στις υπ' αριθμ. πρωτ. 101/9.1.2002, 5383/17.2.2006 και 6627/30.11.2009 (Δ' 589) αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης περί κήρυξης εκτάσεων ως αναδασωτέων και στα υπ' αριθμ. πρωτ. 1504/2008 και 2988/2011 Πρωτόκολλα Διοικητικής Αποβολής, αποδεικνύεται ότι έχουν τελεσθεί από την προηγούμενη μισθώτρια και εκμεταλλεύτρια του λατομείου και δεν αφορούν την εταιρεία «ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε.», η οποία συνεστήθη, απέκτησε νομική προσωπικότητα και κατέστη νέα μισθώτρια και εκμεταλλεύτρια του λατομείου στις αρχές του έτους 2007».

ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε. προέβη για την οριοθέτηση του Α' λατομικού χώρου Δαμάστας σε τοποθέτηση πέντε (5) σταθερών ορόσημων από σκυρόδεμα, από τα οποία τέσσερα (4) βρίσκονται σε αλλοιωμένη έκταση. Επίσης, σε βάρος της εταιρείας και για την, εκ μέρους της, καθ' υποτροπή εξόρυξη εκτός των ορίων της μίσθωσης, επιβλήθηκαν από την Επιθεώρηση Μεταλλείων Νοτίου Ελλάδος οι προβλεπόμενες χρηματικές ποινές, με τις υπ' αρ. πρωτ. ΕΜΝΕ/ Φ.11.3.ΠΡ.13/ 3519/ 26.9.2007, ΕΜΝΕ/ Φ.11.3.ΠΡ.13/ 1321/ 29.4.2010 και ΕΜΝΕ/ Φ.11.3.ΠΡ.13/ 1195/ 26.4.2013 αποφάσεις της. Επίσης, με το από 18.5.2010 κατηγορητήριο, ο νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε. κατηγορήθηκε για υποβάθμιση περιβάλλοντος και παράνομη εκχέρσωση δασικής έκτασης κατ' εξακολούθηση κατά τους μήνες Μάρτιο 2008 και Οκτώβριο 2009, με σκοπό επέκτασης του λατομικού χώρου. Με την υπ' αριθμ. 307/2013 απόφαση του Β' Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Ηρακλείου, ο Γεώργιος Μαυρογιαννάκης, ως νόμιμος εκπρόσωπος της ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε., κρίθηκε ένοχος, διότι «με περισσότερες πράξεις τέλεσε περισσότερα εγκλήματα» και συγκεκριμένα: «... παρότι ως νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε., είχε μισθώσει από το ελληνικό δημόσιο λατομείο έκτασης 300 στρεμμάτων και είχε άδεια να προβαίνει σε εξόρυξη αδρανών υλικών από την ανωτέρω έκταση, ... ανέπτυξε λατομικές δραστηριότητες σε έκταση συνολικά 507,568 τ.μ...». Τέλος, όπως προκύπτει από τις από 15.10.2011 και 28.9.2011 εκθέσεις ένορκης προφορικής μήνυσης, στις 28.9.2011, στο δημοτικό διαμέρισμα Δαμάστας Δήμου Μαλεβιζίου, ο νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε. είχε θέσει σε λειτουργία λατομείο αδρανών υλικών με ένα τριβείο, χωρίς άδεια από την αρμόδια Αρχή, ενώ στις 23.9.2011 διαπιστώθηκε να έχει θέσει σε λειτουργία λατομείο αδρανών υλικών με τρία τριβεία, να εμπορεύεται αδρανή υλικά που παρήγαγε και να έχει διανοίξει δέκα οπές με ειδικό μηχάνημα, με απώτερο σκοπό τη χρήση εκρηκτικών υλών για την ανατίναξη του πετρώματος, στερούμενος σχετικών αδειών.

Μετά από νεότερη διοικητική έρευνα, ακολούθησε η υπ' αριθμ. πρωτ. 6097/16.10.2013 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης περί επαναδειοδότησης της λειτουργίας του λατομείου σε δασική έκταση καθώς και η υπ' αριθμ. πρωτ. 2679/4.11.2013 Απόφαση ίδιου για την άρση της υπ' αριθμ. πρωτ. 2091/2.11.2012 Απόφασής του με θέμα «Ανάκληση της υπ' αριθμ. πρωτ. 7482/29.9.2009 απόφασης περί έγκρισης παράτασης της μίσθωσης του λατομείου αδρανών υλικών της εταιρείας ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε. του Α' λατομικού χώρου της λατομικής περιοχής Δαμάστας Δ. Μαλεβιζίου Π.Ε. Ηρακλείου», υπό την προϋπόθεση αφενός της διενέργειας των λατομικών εργασιών εντός των ορίων του λατομικού χώρου όπως έχουν καθορισθεί και, παράλληλα, της σύνταξης της μελέτης και υλοποίησης της αναδάσωσης του συνόλου των εκτάσεων που είχαν κηρυχθεί αναδασωτές από τη Διεύθυνση Δασών Ηρακλείου Κρήτης.

Κατόπιν αυτών, επανήλθαν σε ισχύ, τόσο η έγκριση επέμβασης σε δημόσια δασική έκταση όπως είχε παραταθεί, όσο και η υπ' αριθμ. πρωτ.

7482/29.9.2009 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης, που είχε εγκρίνει την παράταση της μίσθωσης για το μέχρι 13-10-2014 χρονικό διάστημα. Σε εκτέλεση της, επανελθούσας σε ισχύ, Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης υπ' αριθμ. πρωτ. 7482/29.9.2009, το Ελληνικό Δημόσιο, ως εκμισθωτής και η εταιρεία «ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε.» ως μισθώτρια, παρέτειναν, με την υπ' αριθμ. 17659/8.11.2013 πράξη της Συμβολαιογράφου Ηρακλείου Κρήτης Ιωάννας Σφίγγα, από κοινού και εκ συμφώνου, από τις 8.11.2013 και μέχρι 13.10.2014 τη διάρκεια της μίσθωσης του λατομικού χώρου Α της λατομικής περιοχής Δαμάστας Δήμου Μαλεβιζίου Ν. Ηρακλείου, όπως συνομολογήθηκε με το υπ' αριθμ. 22971/13.10.1989 μισθωτήριο συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Ηρακλείου Κρήτης Ι. Βαρβεράκη, μη αποκλειόμενης της περαιτέρω παράτασης της μίσθωσης εφόσον εκπληρωθούν προηγουμένως οι νόμιμες προϋποθέσεις. Τα συμβαλλόμενα μέρη αποδέχθηκαν να μην προσμετρηθεί ως χρόνος ενεργούς μίσθωσης το χρονικό διάστημα από 13.10.2009 μέχρι 8.11.2013, για το λόγο ότι, κατά το αντίστοιχο χρονικό διάστημα, αποκλείστηκε η εκμετάλλευση του λατομείου, λόγω μη ολοκλήρωσης της διαδικασίας της παράτασης της μίσθωσής του, σύμφωνα με τα παραπάνω. Κατά τα λοιπά, η συνομολογούμενη παράταση ισχύει υπό τους ειδικότερους όρους και συμφωνίες που αναφέρονται στο υπ' αριθμ. 22971/13.10.1989 μισθωτήριο συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Ηρακλείου Κρήτης Ι. Βαρβεράκη και τους όρους που τέθηκαν με την υπ' αριθμ. πρωτ. 7482/29.9.2009 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης και την υπ' αριθμ. πρωτ. 2679/4.11.2013 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης.

Β. Το Τμήμα Διαχείρισης Υδατικών Πόρων της ΔΙ.Σ.Α. Περιφέρειας Κρήτης βεβαίωσε αναλογικά μισθώματα στην εταιρεία «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε.» σύμφωνα με τους όρους του μισθωτηρίου συμβολαίου, βάσει στοιχείων τιμολογίων που η εταιρεία προσκόμιζε. Η παραπάνω Υπηρεσία το έτος 2002, μετά από σχετικό ερώτημα στο Υπουργείο, αναφορικά με τον τρόπο υπολογισμού των αναλογικών μισθωμάτων, βεβαίωσε συμπληρωματικά αναλογικά μισθώματα, σύμφωνα με τις οδηγίες που της δόθηκαν, για την προηγούμενη πενταετία (1997 – 2001), τον οποίο και εφάρμοζε εφεξής.

Η εταιρεία «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε.» προσέφυγε ενώπιον των Δικαστικών Αρχών ζητώντας την ακύρωση των πράξεων του Τμήματος Διαχείρισης Υδατικών Πόρων της ΔΙ.Σ.Α. Περιφέρειας Κρήτης, που αφορούν τη βεβαίωση τόσο των συμπληρωματικών καταστάσεων υπολογισμού των αναλογικών μισθωμάτων ετών 1997-2001, όσο και των καταστάσεων υπολογισμού των αναλογικών μισθωμάτων ετών 2001 έως και 2006. Μέχρι σήμερα οι ανωτέρω προσφυγές δεν έχουν εκδικαστεί. Η παραπάνω εταιρεία κατέθεσε αιτήσεις αναστολής εκτέλεσης των ανωτέρω προσβαλλόμενων πράξεων, οι οποίες έγιναν δεκτές.

Εκ των υστέρων διαπιστώθηκε ότι, από το έτος 2001, η εν λόγω εταιρεία προέβαινε σε εκμετάλλευση εκτός των ορίων της μισθωμένης λατομικής περιοχής σε όμορη δασική έκταση.

Η εταιρεία προσκόμιζε συγκεντρωτικές καταστάσεις των πωλούμενων αδρανών υλικών, προκειμένου να υπολογιστούν τα αναλογικά μισθώματα, χωρίς να γίνεται διάκριση του χώρου προέλευσης των πωλούμενων προϊόντων (εντός ή εκτός των ορίων της σύμβασης μίσθωσης), με αποτέλεσμα να βεβαιώνονται αναλογικά μισθώματα για το σύνολο των πωλούμενων προϊόντων, χωρίς η εταιρεία να προβάλλει, με επίκληση του διαχωρισμού των ποσοτήτων αδρανών εντός και εκτός λατομικού χώρου, αντίρρηση στην καταβολή των αναλογικών μισθωμάτων.

Με το από 23.12.2013 αίτημά της η εταιρεία θεωρεί ότι, αφού προσδιοριστούν οι ποσότητες αδρανών υλικών που προήλθαν από την εκμετάλλευση εκτός ορίων και επιβληθεί η προβλεπόμενη αποζημίωση, συντρέχει λόγος να αφαιρεθούν οι ποσότητες αυτές από τις ποσότητες βάσει των οποίων βεβαιώθηκαν τα αναλογικά μισθώματα των ετών 2001 έως και 2006 και να γίνει διαγραφή των βεβαιώσεων των ποσών των αντίστοιχων αναλογικών μισθωμάτων (χρηματικών καταλόγων των ετών 2001 έως και 2006) κατά το μέρος που αφορούν τις παραπάνω ποσότητες, ώστε να προσδιοριστούν, τελικά, οι πραγματικές ποσότητες που προήλθαν από το μισθωμένο χώρο και για τις οποίες, και μόνο, οφείλεται αναλογικό μίσθωμα.

II. Εφαρμοστές διατάξεις.

1. Στο ν.1428/1984 «Εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών και άλλες διατάξεις» (Α' 43) ορίζονται, πλην άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 2. Δικαίωμα εκμετάλλευσης.

1. Το δικαίωμα εκμετάλλευσης των αδρανών υλικών ανήκει στον ιδιοκτήτη της εδαφικής έκτασης μέσα στην οποία υπάρχουν αυτά ή σε εκείνον στον οποίο ο ιδιοκτήτης παραχώρησε το δικαίωμά του αυτό. 2.

3. Η παραχώρηση του πιο πάνω δικαιώματος από τον ιδιοκτήτη αποδεικνύεται μόνο με συμβολαιογραφικό έγγραφο που συνοδεύεται με τοπογραφικό διάγραμμα χαρτοσημασμένο υπό κλίμακα 1:5000. 4.».

«Άρθρο 5 [όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή του με το άρθρο 5 ν. 2115/1993 (Α' 15)]. Εκμίσθωση δημοσίων λατομείων.

1. Η εκμίσθωση των λατομείων αδρανών υλικών που ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου γίνεται από το νομάρχη αποκλειστικά με πλειοδοτική δημοπρασία. 2. 3.».

«Άρθρο 6 [όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή του με το άρθρο 6 ν. 2115/1993 (Α' 15)]. Παραχώρηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης με σύμβαση μίσθωσης.

1. Οι συμβάσεις μίσθωσης του προηγούμενου άρθρου καταρτίζονται μόνο με συμβολαιογραφικό έγγραφο και για διάρκεια δεκαπέντε ετών.

2. Η διάρκεια των δεκαπέντε ετών μπορεί να παρατείνεται κάθε φορά για πέντε έτη με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από γνωμοδότηση του Νομαρχιακού Συμβουλίου, με όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται στην ίδια νομαρχιακή απόφαση. Για την παράταση αυτή υποβάλλεται από το μισθωτή αίτηση στο νομάρχη, κατά τη διάρκεια του προτελευταίου έτους της μίσθωσης.

3. Η υπομίσθωση και κάθε άλλη μορφή μεταβίβασης των μισθωτικών δικαιωμάτων απαγορεύεται. Επιτρέπεται μόνο, ύστερα από έγκριση του νομάρχη, η εισφορά του συνόλου των μισθωτικών δικαιωμάτων σε εταιρία. 4.».

«Άρθρο 7 [όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή του με την περίπτωση 3 της υποπαραγράφου ΣΤ12 της παραγράφου ΣΤ του πρώτου άρθρου ν. 4254/2014 (Α' 85)]. Βεβαίωση και διάθεση εσόδων.

1. Οι μισθωτές υποχρεούνται στην καταβολή πάγιων και αναλογικών μισθωμάτων. Ο μεταξύ τους συμψηφισμός απαγορεύεται.

2. Τα αναλογικά μισθώματα προσδιορίζονται με βάση τις ποσότητες των αδρανών υλικών που πωλούνται κάθε έτος και υπολογίζονται με βάση τα τιμολόγια ή και με κάθε άλλη πρόσφορη μέθοδο που κρίνει ο νομάρχης.

3. Τα έσοδα από μισθώματα δημόσιων λατομείων αδρανών υλικών βεβαιώνονται από τον αρμόδιο νομάρχη, ο οποίος συντάσσει και αποστέλλει τον τίτλο βεβαίωσης (χρηματικό κατάλογο) στο Δημόσιο Ταμείο για την είσπραξη, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.

4. Με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και η διαδικασία εκμισθώσεως, εκμεταλλεύσεως και διαχειρίσεως των δημοσίων λατομείων. Το ποσό, που απομένει μετά την αφαίρεση από τα πάγια και τα αναλογικά μισθώματα δημοσίων λατομείων της δαπάνης των έργων, που συμψηφίζεται με τα αναλογικά μισθώματα, διατίθεται στο Νομαρχιακό Ταμείο για εκτέλεση έργων, ύστερα από απόφαση του νομαρχιακού συμβουλίου».

«Άρθρο 16 [όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 ν.2702/1999 (Α' 70)]. Κυρώσεις για παράνομη εκμετάλλευση.

1. Όποιος εκμεταλλεύεται ή εξορύσσει ή αποκομίζει αδρανή υλικά, μάρμαρα ή βιομηχανικά ορυκτά χωρίς να έχει αποκτήσει σχετικό δικαίωμα, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και με τις διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 5 του ν. 5895/1933 και με πρόστιμο από πέντε εκατομμύρια (5.000.000) έως πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δρχ., που επιβάλλεται με απόφαση του Επιθεωρητή Μεταλλείων. Σε περίπτωση υποτροπής, με απόφαση του νομάρχη, μετά από εισήγηση του Επιθεωρητή Μεταλλείων, διατάσσεται η σφράγιση των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων του λατομείου. Τα παρανόμως παραχθέντα λατομικά προϊόντα περιέρχονται στην οικεία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, εκποιούνται με πλειοδοτική δημοπρασία και το προϊόν περιέρχεται σε αυτήν. 2.».

2. Στην **Υ.Α. (Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας) Δ10/Φ68/οικ.30842/7-12-1993** «Όροι και διαδικασία εκμισθώσεως, εκμεταλλεύσεως και διαχειρίσεως των δημοσίων λατομείων αδρανών υλικών» (Β' 917), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 και 20 του ν. 2115/1993, ορίζονται, πλην άλλων, τα εξής :

«Άρθρο 17. Υπολογισμός, βεβαίωση και διάθεση μισθωμάτων.

1. Από την υπογραφή της συμβάσεως μισθώσεως μέχρι την ημερομηνία ενάρξεως της παραγωγικής δραστηριότητάς ο μισθωτής υποχρεούται στην καταβολή μόνο των παγίων μισθωμάτων, που καθορίζονται στην σύμβαση μισθώσεως.

2. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας ενάρξεως της παραγωγικής διαδικασίας ή της προθεσμίας της παρ. 2 του άρθρου 15 ο μισθωτής υποχρεούται στην καταβολή και αναλογικών μισθωμάτων με βάση τα προβλεπόμενα στην σύμβαση μισθώσεως. Συμψηφισμός παγίων και αναλογικών μισθωμάτων απαγορεύεται.

3. Ο υπολογισμός του αναλογικού μισθώματος γίνεται από τον Νομάρχη κατά κύριο λόγο, με βάση τα τιμολόγια πωλήσεως που υποβάλλει ο μισθωτής μαζί με συγκεντρωτική κατάσταση με τα στοιχεία πωλήσεων (ποσότητες - τιμές) εντός του πρώτου μηνός του επομένου έτους ή με οποιαδήποτε άλλη πρόσφορη μέθοδο, όπως τοπογραφική επιμέτρηση των ποσοτήτων που εξορύχθηκαν, έλεγχος των βιβλίων της επιχειρήσεως, διασταύρωση των υποβαλλομένων στοιχείων με τα υποβαλλόμενα στους Ο.Τ.Α. στοιχεία για την καταβολή του ειδικού τέλους του άρθρου 15 του Ν. 2115/93 ή με εφαρμογή μεθόδου από τις αναφερόμενες στην επόμενη παράγραφο.

4. ... Για τις περιπτώσεις των συμβάσεων μισθώσεως ή παρατάσεως αυτών, που συνομολογούνται κατ' εφαρμογή των άρθρων 8 και 9 της παρούσης αποφάσεως, ως τιμή πωλήσεως θα λαμβάνεται υπόψη η συμβατική τιμή (ποσοστό της εκάστοτε ισχυούσης βοηθητικής τιμής 622 της εγκεκριμένης Αναλύσεως Τιμών και Περιγραφικού Τιμολογίου Έργων Οδοποιίας εκδόσεως 1975). 5. ...

6. Για τα Δημόσια Λατομεία εντός λατομικών περιοχών, οι καταβαλλόμενες δαπάνες για τα έργα υποδομής θα συμψηφίζονται με τα αναλογικά μισθώματα. Οι ως άνω δαπάνες θα διαπιστώνονται ή θα εκτιμώνται από τριμελή επιτροπή τεχνικών υπαλλήλων που θα συγκροτείται με απόφαση του Νομάρχου ύστερα από αίτηση του μισθωτού. ... Με βάση την ως άνω έκθεση θα εκδίδεται απόφαση του Νομάρχου για τον καθορισμό των προς συμψηφισμό δαπανών. Μέχρι ολοκληρώσεως του συμψηφισμού δεν θα βεβαιώνονται αναλογικά μισθώματα.

7. Η διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου θα ακολουθηθεί και για τα Δημόσια Λατομεία που έχουν μισθωθεί μέχρι ενάρξεως ισχύος του Ν. 2115/93, εντός λατομικών περιοχών.

8. Μετά τον υπολογισμό των μισθωμάτων κατά τα αναφερόμενα στις προηγούμενες παραγράφους, θα συντάσσεται από την αρμόδια Υπηρεσία της Νομαρχίας και θα αποστέλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. τίτλος βεβαιώσεως (χρηματικός κατάλογος) για την είσπραξη των μισθωμάτων υπέρ του Νομαρχιακού Ταμείου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. 9. ... 10. ...».

«Άρθρο 18. Εισφορά μισθωτικών δικαιωμάτων.

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 6 του Ν.1428/84 επιτρέπεται η εισφορά του συνόλου των μισθωτικών δικαιωμάτων σε εταιρεία που υφίσταται ή πρόκειται να συσταθεί ύστερα από έγκριση του Νομάρχου. Για το σκοπό αυτό υποβάλλεται σχέδιο καταστατικού της εταιρείας ή σχέδιο της συμβάσεως

εισφοράς μισθωτικών δικαιωμάτων. Ο Νομάρχης εκδίδει εντός μηνός απόφαση περί εγκρίσεως (ενδεχομένως υπό όρους) του —ως άνω σχεδίου και καλεί τον ενδιαφερόμενο για την υποβολή αντιγράφου του καταστατικού της εταιρείας ή της συμβάσεως εισφοράς σε τακτή προθεσμία. Η εισφορά θα ισχύει για όσο χρόνο διαρκεί η σύμβαση μισθώσεως.

2. Από της συστάσεως της εταιρείας η σύμβαση μισθώσεως του λατομείου εξακολουθεί να ισχύει με τους ίδιους όρους, στην θέση δε του μισθωτού υπεισέρχεται αυτοδικαίως η εταιρεία, η οποία αναλαμβάνει και τις μέχρι τότε υποχρεώσεις του. 3.».

«Άρθρο 19. Κυρώσεις.

1. 2. 3. 4. 5. Σε περίπτωση διαπιστώσεως υπερβάσεως των ορίων του μισθίου ακολουθείται από τη Νομαρχία η διαδικασία της παρ. 4 του άρθρου 13 της παρούσης αποφάσεως, ενώ παράλληλως η Επιθεώρηση Μεταλλείων και η Τοπική Αστυνομική Αρχή προβαίνουν στις απαραίτητες ενέργειές τους για την επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται από το άρθρο 16 του Ν. 1428/84, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 25 του Ν. 2115/93».

«Άρθρο 13. Λειτουργία παλαιών δημοσίων λατομείων εκτός λατομικής περιοχής.

1. 2. 3. 4. Για τα λατομεία των παρ. 3 και 5 του άρθρου 20 του Ν. 2115/93, εκτός από τη βεβαίωση των τυχόν οφειλομένων παγίων και αναλογικών μισθωμάτων, πρέπει να διενεργηθεί από διπλωματούχο Τοπογράφο Μηχανικό ή Πολιτικό Μηχανικό, που θα ορισθεί με απόφαση του Νομάρχη, τοπογραφική καταμέτρηση των δημοσίων εκτάσεων που καταπατήθηκαν ή έχουν υποστεί εκμετάλλευση μέχρι τις 15.2.93 και του όγκου του πετρώματος που έχει αποληφθεί από την αυθαίρετη εκμετάλλευση. Τα ανωτέρω στοιχεία διαβιβάζονται στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο, ο οποίος θα μεριμνήσει βάσει του άρθρου 1 του Β. Δ/τος 619/65 (ΦΕΚ 141/ Α/27.7.65) για τον καθορισμό, την βεβαίωση και την είσπραξη της καταβλητέας υπέρ του Δημοσίου αποζημιώσεως που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 5895/33».

3. Στο Προεδρικό Διάταγμα της 11/12-11-1929 "περί διοικήσεως δημοσίων κτημάτων", το οποίο εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 2 του ν. 2466/1929 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν. 5895/1933, όπως περαιτέρω τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τα άρθρα 20 α.ν. 1540/1938, 19 α.ν. 1919/1939, 2 α.ν. 1925/1951 και 5 παρ. 4 του α.ν. 263/1968, ορίζονται, πλην άλλων, τα εξής:

«Εις βάρος των οπωσδήποτε άνευ συμβατικής σχέσεως καρπούμενων ή ποιουμένων χρήσιν δημοσίων κτημάτων ή τοιούτων ών την νομήν ή την χρήσιν έχει διά συμβάσεως οιασδήποτε το Δημόσιον ή η Δ.Δ.Κ. βεβαιούται αποζημιώσεις δι' ό χρονικόν διάστημα εποιήσαντο χρήσιν.

Η αποζημίωσις ορίζεται υπό τοπικής Επιτροπής, αποτελουμένης εκ του Εφόρου και του Ταμίου κατά την κρίσιν ανδρός αγαθού διά πρωτοκόλλου, όπερ, εγκρινόμενον υπό της Διοικούσης Επιτροπής της Διοικήσεως Δημοσίων Κτημάτων,

κοινοποιείται διά δημοσίου οργάνου εις τον κατά τα άνω καρπούμενον ή χρησιμοποιούντα το ακίνητον, όστις θεωρείται αποδεχθείς την καθορισθείσαν αποζημιώσιν αν εντός προθεσμίας (δέκα πέντε ημερών) από της κοινοποιήσεως του πρωτοκόλλου δεν ασκήση ανακοπήν, ενώπιον του Ειρηνοδίκου μεν άν πρόκειται περί ετησίας αποζημιώσεως κάτω των πέντε χιλιάδων δραχμών, ενώπιον δε του Προέδρου Πρωτοδικών αν πρόκειται περί μεγαλύτερας αποζημιώσεως.».

4. Στο **v.388/1943** «Περί αναστολής της ισχύος ενίων διατάξεων του υπ' αριθ. 1539/1938 Αν. Νόμου και τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων της κειμένης νομοθεσίας περί Διοικήσεως Δημοσίων Κτημάτων και στεγάσεως δημοσίων υπηρεσιών» (Α' 232) ορίζονται, πλην άλλων, τα εξής:

«Άρθρον 2. 1. Η βεβαίωσις αποζημιώσεως δι' αυθαίρετον χρήσιν κτημάτων τελούντων υπό την διαχείρισιν του Δημοσίου εις βάρος των νεμηθέντων ταύτα δεν δύναται εφεξής να περιλαμβάνη χρονικόν διάστημα μείζον της πενταετίας αφ' ής το πρώτον λαμβάνει χώρα αύτη. 2.».

5. Στο άρθρο 638 του **Αστικού Κώδικα** (π.δ. 456/1984, Α' 164) ορίζονται τα εξής: «Οι διατάξεις που ισχύουν για τη μίσθωση αγροτικού κτήματος, έχουν, με εξαίρεση τα άρθρα 632 έως 637, ανάλογη εφαρμογή και σε μισθώσεις όπου, με αντάλλαγμα την καταβολή μισθώματος, παραχωρείται η χρήση άλλου πράγματος ή δικαιώματος και η κάρπωσή του κατά τους κανόνες της τακτικής εκμετάλλευσης».

6. Στο **v. 3852/2010** «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87/7.6.2010) ορίζονται, πλην άλλων, τα εξής:

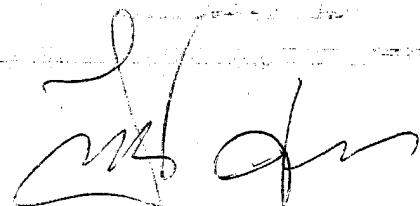
«Κεφάλαιο Β. Σύσταση Περιφερειών. Άρθρο 3. Σύσταση και συγκρότηση περιφερειών.

1. Οι περιφέρειες είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν το δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης. 2.

3. Συνιστώνται οι εξής περιφέρειες:... ιγ. Η περιφέρεια Κρήτης η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Ηρακλείου, Λασιθίου, Ρεθύμνου και Χανίων. Έδρα της περιφέρειας Κρήτης είναι το Ηράκλειο. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακή ενότητα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα της αντίστοιχης περιφερειακής ενότητας».

«Άρθρο 283. Τελικές Ρυθμίσεις.

1. ... 2. Από την έναρξη λειτουργίας των περιφερειών καταργούνται οι ενιαίες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τα νομαρχιακά διαμερίσματα. Οι περιφέρειες υπεισέρχονται, αυτοδικαίως, μετά την έναρξη ασκήσεως των αρμοδιοτήτων τους, σε όλα τα δικαιώματα, περιλαμβανομένων και των εμπραγμάτων, καθώς και στις υποχρεώσεις, των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.».

III. Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων.

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις, αυτοτελώς και σε συνδυασμό ερμηνευόμενες, προκύπτουν τα εξής:

Επί του πρώτου ερωτήματος.

A. Κατά το άρθρο 2 παρ. 1 ν. 1428/1984, το δικαίωμα εκμετάλλευσης λατομείου αδρανών υλικών ανήκει στον ιδιοκτήτη του εδάφους ή σε αυτόν που ο ιδιοκτήτης παραχωρεί το εν λόγω δικαίωμα. Με τα άρθρα 5 και 6 ν. 1428/1984 προβλέπεται η παραχώρηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης δημόσιου λατομείου αδρανών υλικών, ευρισκόμενου εντός των οριζόμενων λατομικών περιοχών κάθε Περιφερειακής Ενότητας, με σύμβαση μίσθωσης. Στην περίπτωση αυτής της παραχώρησης, η οποία ρυθμίζεται ειδικά στη λατομική νομοθεσία, επιτρέπεται η συμπληρωματική εφαρμογή των διατάξεων του Αστικού Κώδικα για τη μίσθωση προσοδοφόρου πράγματος (άρθρο 638), μόνο σε όσα θέματα δεν ρυθμίζονται αποκλειστικά από αυτή, απαγορεύεται ο μισθωτής να υπομισθώσει το δικαίωμα αυτό, αλλά και να προβεί σε όποια άλλη μεταβίβαση μισθωτικών δικαιωμάτων. Εξαιρέση της απαγόρευσης αυτής προβλέπεται μόνο για την περίπτωση που η μεταβίβαση του μισθωτικού δικαιώματος εκμετάλλευσης λατομείου αποτελεί εισφορά σε εταιρεία που υφίσταται ή πρόκειται να συσταθεί. Η εισφορά θα ισχύει για όσο χρόνο διαρκεί η σύμβαση μίσθωσης (άρθρο 18 παρ.1 Υ.Α. Δ10/ Φ68/ οικ.30842/ 7.12.1993).

Η αναφορά της παραγράφου 3 του άρθρου 6 ν. 1428/1984 στο δικαίωμα της εισφοράς του δικαιώματος εκμετάλλευσης λατομείου σε υφιστάμενη ή συσταθσόμενη εταιρεία είναι αδιάσπικτη, δηλαδή με αυτήν, κατ' αρχήν, δεν γίνεται διάκριση αν η εν λόγω εισφορά αφορά σε απλή χρήση και κάρπωση του λατομείου ή σε μεταβίβαση του όλου συμβατικού δεσμού της μίσθωσης, οπότε, στην τελευταία αυτή περίπτωση, η εταιρεία προς την οποία γίνεται η εισφορά καθίσταται πλέον μισθώτρια και ο αρχικός μισθωτής αποξενώνεται από τη μίσθωση (ΟΛΝΣΚ 459/2002, ΝΣΚ Ατομ 573/2006).

Επειδή στην εν λόγω διάταξη ορίζεται ότι επιτρέπεται η εισφορά σε εταιρεία του συνόλου των μισθωτικών δικαιωμάτων, συνάγεται ότι μετά τη συντέλεση της εισφοράς, με την κατάρτιση σύμβασης και έγκριση της τελευταίας από τον Νομάρχη, κατά τους όρους του άρθρου 18 παρ. 1 της Υ.Α. Δ10/ Φ68/ οικ.30842/ 7.12.1993, δεν διατηρείται κανένα δικαίωμα στον αρχικό μισθωτή, καθότι στη θέση του υπεισέρχεται αυτοδίκαια η προς ήν η εισφορά εταιρεία, κατά την παράγραφο 2 του αμέσως παραπάνω άρθρου (βλ. και ΟΛΝΣΚ 459/2002, ΝΣΚ 636/2001).

Εν προκειμένω, με την υπ' αριθμ. πρωτ. 8925/8.12.2006 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης εγκρίθηκε η εισφορά, με το υπ' αριθμ. 40294/20.2.2007 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Ηρακλείου Κρήτης Ιωάννη-Εμμανουήλ Βαρβεράκη, του συνόλου των μισθωτικών δικαιωμάτων της εταιρείας με το διακριτικό τίτλο «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε.», για όσο χρονικό διάστημα διαρκούσε η σύμβαση μίσθωσης, δηλαδή έως 13.10.2009, με πρόβλεψη σε αυτή ισχύος της (εισφοράς) και επί νόμιμης, κατ' άρθρο 6 παρ. 2 ν. 1428/1984, παράτασης της

τελευταίας, στην υπό σύσταση εταιρεία με την επωνυμία «Λατομείο Δαμάστας Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία» και το διακριτικό τίτλο «ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε.». Στον υπ' αριθμ. 2 όρο της εγκριτικής αυτής Απόφασης προβλέπεται ότι «από την ημερομηνία σύστασης της τελευταίας εταιρείας, το υπ' αριθμ. 22971/13.10.1989 μισθωτήριο συμβόλαιο εξακολουθεί να ισχύει, (ενν. ότι οι όροι του εφαρμόζονται συμπληρωματικά), στη θέση δε του μισθωτή υπεισέρχεται αυτοδικαίως η νεοϊδρυθείσα εταιρεία, η οποία αναλαμβάνει και τις μέχρι τότε υποχρεώσεις του». Η διατύπωση της εγκριτικής Απόφασης είναι σύμφωνη με το άρθρο 18 παρ. 2 Υ.Α. Δ10/ Φ68/ οικ.30842/ 7.12.1993.

Είναι συνεπώς προφανές ότι, από την ημερομηνία σύστασης της εταιρείας «ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε.», η νεοϊδρυόμενη αυτή εταιρεία υπεισέρχεται αυτοδίκαια στη θέση της μέχρι τότε μισθώτριας «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε.», αναλαμβάνουσα και τις γεγεννημένες υποχρεώσεις της, οι οποίες απορρέουν από τη σύμβαση και το θεσμικό πλαίσιο που την διέπει (άρθρα 6 παρ. 3 ν. 1428/1984 και 18 παρ. 2 Υ.Α. Δ10/ Φ68/ οικ.30842/ 7.12.1993), στις υποχρεώσεις δ' αυτές δεν περιλαμβάνονται και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από αδικοπραξία της εισφέρουσας και υποκατασταθείσας εταιρείας, η οποία διαπράχθηκε με την εκμετάλλευση λατομικού χώρου χωρίς την απόκτηση προς τούτο σχετικού δικαιώματος.

Β. Η εκμίσθωση δημόσιου λατομείου αδρανών υλικών ενεργείται αποκλειστικά κατόπιν πλειοδοτικού διαγωνισμού, με σύμβαση που καταρτίζεται με τον πλειοδότη με συμβολαιογραφικό έγγραφο, κατά τα άρθρα 2 παρ. 3 και 6 παρ. 1 ν. 1428/1984 και έχει συστατικό χαρακτήρα (άρθρα 158, 159 ΑΚ). Επομένως, οποιαδήποτε εκμετάλλευση λατομείου, χωρίς την τήρηση της νόμιμης διαδικασίας, είναι παράνομη. Παράνομη εκμετάλλευση συνιστά και η αυθαίρετη και μονομερής, από τον μισθωτή, εκμετάλλευση άλλης συνεχόμενης ή μη, προς τον, οριοθετηθέντα με τη σύμβαση μίσθωσης, λατομικό χώρο, ο οποίος δεν περιλαμβάνεται στο σχετικό συμβολαιογραφικό μισθωτήριο έγγραφο. Τούτο διότι, τα όρια του μισθούμενου λατομικού χώρου προσδιορίζονται επακριβώς με τη μνεία των «συντεταγμένων» που αναφέρονται στο μισθωτήριο συμβόλαιο, γνώση των οποίων λαμβάνουν τόσο η Διοίκηση όσο και ο μισθωτής με τη συνυπογραφή του συμβολαίου και του τοπογραφικού διαγράμματος που το συνοδεύει.

Σε περίπτωση υπέρβασης των ορίων του μισθίου, κατά τη ρητή διατύπωση του άρθρου 19 παρ. 5 της Υ.Α. Δ10/Φ68/οικ.30842/7.12.1993, ακολουθείται η διαδικασία καταμέτρησης της αυθαίρετης εκμετάλλευσης, που προβλέπεται στο άρθρο 13 παρ. 4 της παραπάνω Υ.Α. και, μετά ταύτα, επιβάλλονται οι κυρώσεις του άρθρου 16 παρ. 1 ν. 1428/1984, όπως ισχύει, και συγκεκριμένα φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών, αποζημίωση αυθαίρετης χρήσης του άρθρου 5 ν. 5895/1933 και πρόστιμο (από 5.000.000 δρχ. έως 50.000.000 δρχ.) με απόφαση του Επιθεωρητή Μεταλλείων. Η, κατά το άρθρο 13 παρ. 4 της παραπάνω Υ.Α., καταμέτρηση της αυθαίρετης εκμετάλλευσης αποσκοπεί, με τη συλλογή των σχετικών στοιχείων, στην εφαρμογή του άρθρου 5 ν. 5895/1933. Με τη διάταξη του άρθρου 16 παρ. 1 ν. 1428/1984 προβλέπεται, ως ιδιαίτερη περίπτωση κάρπωσης ή

χρήσης δημόσιου κτήματος, η, χωρίς απόκτηση σχετικού δικαιώματος με τη διαδικασία που περιγράφεται αμέσως πιο πάνω, εκμετάλλευση ή εξόρυξη ή αποκομιδή αδρανών υλικών, προβλέπεται, δε, περαιτέρω, με ρητή παραπομπή στο άρθρο 5 ν. 5895/1933, η, βάσει αυτής, έκδοση, σε βάρος του αυθαιρετούντος, πρωτοκόλλου, με το οποίο καθορίζεται η οφειλόμενη από αυτόν αποζημίωση για το χρονικό διάστημα της χωρίς συμβατική σχέση χρήσης (ΣΤΕ 413/2004). Η αποζημίωση αυτή ορίζεται *"κατά την κρίση αγαθού ανδρός"*, ήτοι ως εύλογη (ΑΠ 67/2012 ΝοΒ 2012.1166), με πρωτόκολλο του αρμόδιου Οικονομικού Εφόρου και ήδη της Κτηματικής Υπηρεσίας (άρθρο 9 παρ. 1 εδ. β' και 4 Π.Δ. 551/1998), το οποίο κοινοποιείται σε αυτόν που καρπώνεται ή χρησιμοποιεί το ακίνητο. Για την επιβολή με το πρωτόκολλο της παραπάνω αποζημίωσης, πρέπει να συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις: α') η κυριότητα του Δημοσίου επί των κτημάτων, ή η νομή ή η χρήση αυτών με σύμβαση από το Δημόσιο και β') η αυθαίρετη χρήση ή η καθ' οιονδήποτε τρόπο κάρπωση εκ μέρους του καθ' ού το πρωτόκολλο, χωρίς καμία συμβατική ή άλλου είδους σχέση (ΑΠ 585/2008, ΑΠ 2131/2007, ΑΠ 1502/2003). Η αποζημίωση, που καθορίζεται με το πρωτόκολλο για αυθαίρετη χρήση δημόσιου κτήματος, συνίσταται στην ωφέλεια που ο καθ' ού το πρωτόκολλο αδικαιολόγητα αποκόμισε, ήτοι, ό,τι θα κατέβαλε οποιουδήποτε τρίτος στο Δημόσιο, ως αντάλλαγμα, αν, με έγκυρη σύμβαση, χρησιμοποιούσε το αυθαίρετα χρησιμοποιούμενο δημόσιο κτήμα. Από τις παραπάνω παραδοχές προκύπτει ότι η καθοριζόμενη υπέρ του Δημοσίου με το πρωτόκολλο αποζημίωση, σε βάρος εκείνου που αυθαίρετα χρησιμοποιεί δημόσιο κτήμα, γενεσιουργό αιτία έχει την αδικοπραξία, υπό την έννοια των άρθρων 914 επ. ΑΚ, συνεπεία της οποίας καθίσταται αδικαιολόγητα πλουσιότερος, χωρίς νόμιμη αιτία, επί ζημιά του Δημοσίου (ΑΠ 527/2014, 1030/2013, 890/2013, 1024/2011, 2131/2007). Δεν προβλέπεται παραγραφή της σχετικής αξίωσης του Δημοσίου, αλλά περίπτωση ανεπίτρεπτου και, εντεύθεν, ακυρότητας του πρωτοκόλλου περί καθορισμού αποζημίωσης για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της πενταετίας, στην περίπτωση που για πρώτη φορά εκδίδεται τέτοιο πρωτόκολλο και όχι όταν πρόκειται για μεταγενέστερο του πρώτου πρωτόκολλο, οπότε το Δημόσιο έχει το δικαίωμα να συμπεριλάβει αξίωση αποζημίωσης για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, τόσο, δε, ώστε να μην αποκρούεται η αξίωσή του με την ένσταση της εικοσαετούς παραγραφής (ΑΚ 249), στην οποία, ελλείψει ειδικότερης ρύθμισης, και υπόκειται η σχετική αξίωση (ΑΠ 1002/2010 ΕΛΔ 2011.412).

Όποιος, επομένως, εκμεταλλεύεται ή εξορύσσει ή αποκομίζει αδρανή υλικά, χωρίς να έχει αποκτήσει σχετικό δικαίωμα, για όσο χρονικό διάστημα προβαίνει στην εκμετάλλευση ή εξόρυξη ή αποκομιδή, υπέχει αδικοπρακτική ευθύνη και μάλιστα αυτοτελή έναντι των προβλεπόμενων ποινικών και άλλων διοικητικών κυρώσεων (πρόστιμο Επιθεωρητή Μεταλλείων).

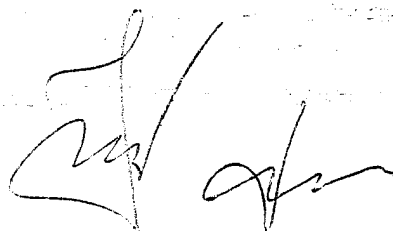
Επί ευθύνης από αδικοπραξία, εξετάζεται στο πρόσωπο ποίου συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των συνδυασμένων διατάξεων των άρθρων 16 παρ.1 ν. 1428/1984 και 5 ν. 5895/1933, τουτέστιν στο πρόσωπο εκείνου, ο

ο οποίος πραγματοποίησε την παράνομη πράξη, υπό την έννοια ότι είναι ζήτημα πραγματικό σε ποιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο είναι επιβλητέα η αποζημίωση, το δε υποκείμενο της παράβασης δεν είναι απαραίτητο όπως συγκεντρώνει στο πρόσωπό του την ιδιότητα του μισθωτή ή υπομισθωτή ή υπεισελθόντος στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις μισθωτή λόγω εισφοράς των μισθωτικών δικαιωμάτων παρακείμενου λατομείου. Αρκεί το γεγονός της αυθαίρετης εκμετάλλευσης και χρήσης. Εξ άλλου, όπως προεκτέθηκε, η προς ήν η εισφορά εταιρεία αναλαμβάνει μόνο τις υποχρεώσεις της εισφέροντος που απορρέουν από τη συμβατική σχέση της μίσθωσης και όχι εκείνες που απορρέουν από ποινικές ή διοικητικές παραβάσεις ή εν γένει αδικοπρακτική συμπεριφορά, που δεν συνδέεται με τη μίσθωση κλπ., οι οποίες, ως εκ τούτου, πρέπει να καταλογιστούν στο πρόσωπο του εκάστοτε υπαίτιου.

Η επιβολή της καθοριζόμενης κατά τη διαδικασία και τον, προβλεπόμενο στην τελευταία διάταξη, καθώς και σε αυτές των άρθρων 19 παρ. 5 και 13 παρ. 4 Υ.Α. Δ10/ Φ68/ οικ.30842/ 7.12.1993, τρόπο, αποζημίωσης, παρέχεται από το νομοθέτη στη Διοίκηση κατά δέσμια αρμοδιότητα, χωρίς να συναρτάται προς την αξία των παράνομα παραχθέντων λατομικών προϊόντων, αλλά, αντίθετα, με υπολογισμό της (και, εν συνεχεία, αυτοτελή εισπραξη), όπως παραπάνω, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το συμπτωματικό γεγονός, ότι τα παράνομα παραχθέντα λατομικά προϊόντα, αντί, ως έπρεπε, να κατασχεθούν και εκποιηθούν με πλειοδοτική δημοπρασία, κατά το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 16 ν. 1428/1984, εμφανίσθηκαν ως προερχόμενα από νόμιμη εκμίσθωση δημόσιου λατομείου.

Γ. Στην προκειμένη περίπτωση, με το υπ' αρ. 40294/20.2.2007 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Ηρακλείου Κρήτης Ιωάννη-Εμμανουήλ Βαρβεράκη εισφέρθηκε το σύνολο των μισθωτικών δικαιωμάτων της εταιρείας «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε.» στη νεοσυσταθείσα εταιρεία «ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε.», η τελευταία, δε, υπεισήλθε αυτοδίκαια στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της, ως μισθώτριας, με την ανακοίνωση, στο ΦΕΚ, τεύχος ΑΕ & ΕΠΕ 1488 της 1.3.2007, της καταχώρησής της στο Μητρώο Αωνύμων Εταιρειών της Νομαρχίας Ηρακλείου Κρήτης, μαζί με την Απόφαση της Νομάρχου Ηρακλείου Κρήτης, με την οποία δόθηκε η άδεια σύστασης και εγκρίθηκε το καταστατικό της. Επομένως, για την μέχρι την 28.2.2007 εκμετάλλευση, εξόρυξη και αποκομιδή αδρανών υλικών, καθώς και για οποιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα, εκτός ορίων του, περιγραφόμενου στο υπ' αριθμ. 22971/13.10.1989 μισθωτήριο του παραπάνω συμβολαιογράφου, λατομικού χώρου, και, μάλιστα, σε δημόσια δασική έκταση (βλ., ενδεικτικά, υπ' αριθμ. πρωτ. 6281/10.11.2009 έγγραφο Διεύθυνσης Δασών Ηρακλείου Κρήτης, υπ' αριθμ. πρωτ. 2091/2.11.2012 Απόφαση Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης), υπόχρεη προς αποζημίωση του Δημοσίου είναι η εταιρεία «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε.», ενώ από την 1.3.2007 υπόχρεη είναι η εταιρεία «ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε.» για τις ως άνω πράξεις που τέλεσε η ίδια.

Επί του δεύτερου ερωτήματος.

A. Η μίσθωση λατομείου θεωρείται ως μίσθωση προσοδοφόρου πράγματος (βλ. σχετ. ΑΠ 1033/1979 ΝοΒ 28.478, ΑΠ 816/1973 ΝοΒ 22.325) και διέπεται από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα σε όσα θέματα δεν ρυθμίζονται ειδικότερα από τη λατομική νομοθεσία.

Σύμφωνα με το άρθρο 638 ΑΚ, οι διατάξεις που ισχύουν για τη μίσθωση αγροτικού κτήματος έχουν ανάλογη εφαρμογή και σε μισθώσεις όπου, με αντάλλαγμα την καταβολή μισθώματος, παραχωρείται η χρήση άλλου πράγματος ή δικαιώματος και η κάρπωσή του γίνεται κατά τους κανόνες της τακτικής εκμετάλλευσης, όπως εν προκειμένω.

Σύμφωνα με το άρθρο 620 ΑΚ (διάταξη που ισχύει για τη μίσθωση αγροτικού κτήματος), στη μίσθωση αγροτικού κτήματος εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις για τη μίσθωση πράγματος, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στα άρθρα 621 έως 637.

Επομένως, και στη μίσθωση προσοδοφόρου πράγματος, ως μισθωμα νοείται το συμφωνούμενο αντάλλαγμα της δυνατότητας νόμιμης χρήσης του μισθίου. Συναρτάται δηλαδή το μισθωμα πάντοτε προς τη νόμιμη χρήση του μισθίου. Στην προκειμένη περίπτωση, σύμφωνα με τον όρο 4 του αρχικού μισθωτηρίου, τα αναλογικά μισθώματα υπολογίζονται επί των εξαγόμενων εκ του χώρου του λατομείου (νόμιμου μισθίου) παραγόμενων υλικών σε κ.μ.. Συνεπώς, χωρίς νόμιμη αιτία καταβλήθηκαν ως υπολογισθέντα επί των παράνομα εξαχθέντων εκτός του λατομικού χώρου παραχθέντων και μετέπειτα πωληθέντων υλικών.

B. Όμως, δικαιούχος της αποδοτέας ωφέλειας δεν είναι, ως εκ του χρονικού διαστήματος το οποίο αφορά (1997-2001 και 2001-2006), η μισθώτρια εταιρεία «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε.». Και τούτο διότι, ο νομοθέτης, όχι μόνο δεν ορίζει ότι η κυριότητα των παράνομα εξαχθέντων αδρανών υλικών ανήκει σε αυτόν που εξορύσσει ή εκμεταλλεύεται, αντίθετα ορίζει, στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 16 ν. 1428/1984, ότι το πλειστηρίασμα από την υποχρεωτική εκποίηση, με πλειοδοτική δημοπρασία, των παράνομα παραχθέντων λατομικών προϊόντων, περιέρχεται στην οικεία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και μετά την κατάργηση των τελευταίων, δηλαδή από την έναρξη λειτουργίας των Περιφερειών, στην οικεία Περιφέρεια (άρθρα 3, 283 παρ. 2 ν. 3852/2010). Συνεπώς, στην κρινόμενη περίπτωση, δικαιούχος της συνολικής αξίας των αδρανών υλικών που παρήχθησαν από την, χωρίς δικαίωμα, εκμετάλλευση, παρακείμενης του λατομικού χώρου, δημόσιας δασικής έκτασης, είναι η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου, έως την έναρξη λειτουργίας της Περιφέρειας Κρήτης, που ιδρύθηκε με το άρθρο 3 ιγ' ν. 3852/2010, και έκτοτε, αυτοδίκαια, η τελευταία. Επομένως, μόνο τα εν λόγω Ν.Π.Δ.Δ., με τις διακρίσεις που αναφέρθηκαν, είναι δικαιούχα και του, καταβληθέντος στο Δημόσιο, ποσοστού αναλογικού μισθώματος επί της τιμής πώλησης των παράνομα παραχθέντων λατομικών προϊόντων, που αντιστοιχεί στα τελευταία και αποτελεί ποσοστό του τιμήματος της πώλησης των παράνομα εξορυχθέντων αδρανών υλικών.

IV. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, υπό το προεκτεθέν πραγματικό, στα τεθέντα ερωτήματα αρμόζουν οι ακόλουθες απαντήσεις:

1) Στο πρώτο ερώτημα, ότι η, κατά τα άρθρα 16 παρ. 1 ν. 1428/1984 και 5 ν. 5895/1933, υποχρέωση αποζημίωσης του Δημοσίου, λόγω διενέργειας παράνομης εκμετάλλευσης λατομείου αδρανών υλικών, βαρύνει την εταιρεία που πραγματοποίησε την παράνομη πράξη και, εν προκειμένω, την εταιρεία ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε. για πράξεις που τελέσθηκαν μέχρι 28.2.2007 και την εταιρεία ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΔΑΜΑΣΤΑΣ Α.Ε. για πράξεις που τελέσθηκαν από 1.3.2007 και εντεύθεν.

2) Στο δεύτερο ερώτημα, ότι οι παράνομα εξορυχθείσες και πωληθείσες ποσότητες αδρανών υλικών ναι μεν δεν προσμετρώνται κατά τον υπολογισμό των αναλογικών μισθωμάτων, πλην όμως η αρμόδια Υπηρεσία δεν δικαιούται ούτε υποχρεούται να προβεί στη διαγραφή των, αντιστοιχούντων σε αυτές, βεβαιωμένων μισθωμάτων και την απόδοσή τους στην μισθώτρια εταιρεία «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε.», ως αχρεώσητα καταβληθέντων, ή το συμψηφισμό τους με την οφειλόμενη προς το Δημόσιο αποζημίωση του άρθρου 5 ν. 5895/1933, για την αυθαίρετη χρήση της έκτασης από την οποία οι εξορυχθείσες και πωληθείσες ποσότητες αδρανών υλικών προέρχονται, διότι δικαιούχος του πλειστηριάσματος των παράνομα παραχθέντων λατομικών προϊόντων, υποχρεωτικά εκποιητέων με πλειοδοτική δημοπρασία, είναι η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου και, ήδη, η Περιφέρεια Κρήτης, στην οποία είναι αποδοτέα τα κατά τα ανωτέρω βεβαιωθέντα μισθώματα, που αποτελούν ποσοστό του τιμήματος της πώλησης των παράνομα εξορυχθέντων αδρανών υλικών.

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 27^η Ιουλίου 2015

Ο Πρόεδρος

Αλέξανδρος Καραγιάννης
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Ο Εισηγητής

Αλέξανδρος Σταυράκης
Πάρεδρος ΝΣΚ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Γίνεται
αποδεκτό

23/11/2015